

СТРАТЕГИЯ

ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ И
ФИНАНСИРАНЕТО НА ТЕРОРИЗМА В
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

2023-2027 година

СЪДЪРЖАНИЕ

I. УВОД.....	3
II. МИСИЯ.....	5
III. ВИЗИЯ.....	5
IV. ЦЕЛ НА СТРАТЕГИЯТА.....	6
V. СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТИ	7
Стратегически приоритет 1: Ефективно идентифициране, разбиране и оценка на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма	8
Стратегически приоритет 2: Ефективно взаимодействие между публичния и частния сектор.....	9
Стратегически приоритет 3: Осигуряване на правомощия, административен капацитет и инструменти на органите и институциите, ангажирани с превенцията и противодействието на изпирането на пари и финансирането на тероризма	11
Стратегически приоритет 4: Подкрепа на технологичните иновации и използване на технологичните възможности за противодействие на изпирането на пари и финансирането на тероризма	13
Стратегически приоритет 5: Ефективно прилагане на основан на риска подход в контролната дейност по прилагането на мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма	13
Стратегически приоритет 6: Ефективна междуведомствена координация и сътрудничество.....	14
Стратегически приоритет 7: Преодоляване на регулаторните пропуски в националната система за противодействие на изпирането на пари и финансирането на тероризма	15
Стратегически приоритет 8: Международно сътрудничество	16
VI. СИСТЕМА ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ И ФИНАНСИРАНЕТО НА ТЕРОРИЗМА. УЧАСТНИЦИ	17
VI.1. ПУБЛИЧЕН СЕКТОР.....	17
VI.2. ЧАСТЕН СЕКТОР	22
VII. ИЗПЪЛНЕНИЕ и отчитане на изпълнението НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ	23
VIII. МЕХАНИЗЪМ ЗА КОНТРОЛ	23

I. УВОД

В глобален план, изпирането на пари е процес на прикриване чрез разнообразни форми на действие на престъпния произход на дадено имущество, чрез което се създава възможност за интегрирането му в легалната икономика.

Изпирането на пари:

- представлява риск за цялото общество, ерозира доброто управление и устоите на демократичния ред;
- оказва негативно влияние върху икономиката като цяло, намалява ефективността на финансовата система, възпрепятства правилното и целево усвояване на европейските фондове;
- разрушава конкурентната среда и стимулите за икономически растеж в страната;
- създава условия за корумпиране на бизнеса, финансовите институции и държавната администрация;
- подхранва организираната престъпност и тероризма;
- засяга в негативна степен международния престиж на страната.

Финансиране на тероризъм е всяка финансова подкрепа на терористи, терористични организации или дейности, независимо от произхода на средствата. Съгласно Речника на термините, използвани в Препоръките на Групата за финансови действия срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма (Financial Action Task Force / FATF)¹, „финансиране на тероризъм“ е финансиране на терористични актове, както и на терористи² и терористични организации³.

¹General Glossary used in FATF Recommendations

²Терминът „терорист“ се отнася за всяко физическо лице, което: (i) извършва или се опитва да извърши терористични актове с всякакви средства, пряко или непряко, незаконно и умишлено; (ii) участва като съучастник в терористични актове; (iii) организира или насочва други лица да извършват терористични актове; или (iv) допринася за извършването на терористични актове от група лица, действащи с обща цел, когато приносът е направен умишлено и с цел да се подпомогне терористичният акт или със знанието за намерението на групата да извърши терористичен акт.

³Терминът „терористична организация“ се отнася за всяка група от терористи, която: (i) извършва или се опитва да извърши терористични актове с всякакви средства, пряко или непряко, незаконно и умишлено; (ii) участва като съучастник в терористични актове; (iii) организира или насочва други лица да извършват терористични актове; или

Борбата срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма продължава да е от изключително значение за сигурността и просперитета на Република България. Изпирането на пари и финансирането на тероризма поражда значително безпокойство за финансовата система на страната и сигурността на нейните граждани, като в същото време са и глобални явления. Борбата срещу изпирането на пари е основно направление, а понякога и единствено възможен механизъм за противодействие срещу тежката организирана престъпност и корупцията, както и други предикатни престъпления. В съвременния контекст борбата с тероризма е поставена и на икономическа основа, а прекъсването на финансовите потоци към терористите и терористичните организации трябва да се разглежда като най-важният елемент от борбата с това явление.

Правилното разпределение на ресурсите в областите с по-висок риск от изпиране на пари и финансиране на тероризъм е основополагащо за постигането на по-висока степен на ефективност в борбата с тези явления. Това е валидно, както за частния сектор във връзка с прилагането на мерките за превенция на изпирането на пари и финансирането на тероризма, така и за публичния сектор във връзка с упражняването на контрол за спазване на превантивното законодателство в тази област, извършването на финансово-разузнавателния анализ, противодействието на изпирането на пари, финансирането на тероризма и свързаните предикатни престъпления чрез ефективно разследване, наказателно преследване и отнемане на незаконно придобитото имущество, гарантиране на прозрачността на действителната собственост на юридическите лица и други правни образувания и прилагането на целеви финансови санкции за финансирането на тероризма.

За да отговорят на развиващите се заплахи, свързани с изпирането на пари и финансирането на тероризма, българските компетентни органи и институции обединяват усилия и експертиза за извършване на задълбочени оценки на рисковете от изпирането на пари и финансирането на тероризма, с които идентифицират и оценяват заплахите и уязвимостите от изпиране на пари и финансиране на тероризъм, присъщите рискове, пред които са изправени конкретни сектори и продукти, вида и степента на уязвимостите, както и вероятността за настъпване на неблагоприятните последици.

iv) допринася за извършването на терористични актове от група лица, действащи с обща цел, когато приносът е направен умишлено и с цел да се подпомогне терористичният акт или със знанието за намерението на групата да извърши терористичен акт.

С цел повишаване осведомеността на частния и публичния сектор и осигуряване необходимото ниво на информираност за предприемане на действия според установените рискове, националните компетентни органи и институции публикуват информация за резултатите от тези оценки и предприемат множество допълнителни действия, които включват разработване на насоки и указания, организиране и провеждане на обучения, семинари и работни срещи, както и различни форми на методическо съдействие.

Същевременно, правителството разпознава нуждата от допълнително засилване на рамката за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма, за да се повишат способностите както на публичния, така и на частния сектор за своевременно справяне с променящата се заплаха и ефективни превенция и противодействие на тези явления.

Настоящата стратегия отразява волята и вижданията на българското правителство за политики за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма, с фокус върху превенцията и противодействието на тези явления за периода 2023 г. – 2027 г.

II. МИСИЯ

Настоящата стратегия е документ, в който се установяват приоритетите и се определят ключовите действия, посредством които да се изпълнят заложените приоритети и необходими за повишаване на ефективността на системата за превенция и предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма в Република България, като се взети предвид констатациите от изготвените през 2023 г. актуализация на Националната оценка на риска от изпиране на пари и финансиране на тероризма (НОР), Оценка на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризъм, свързани с виртуални активи и доставчици на услуги за виртуални активи, и Оценка на рисковете от финансиране на тероризъм в сектора на организациите с нестопанска цел.

III. ВИЗИЯ

Глобалните и европейските политики срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма налагат на държавите да поставят тази борба

като основен приоритет и в собствените си политики. Лицата, извършващи дейности по изпиране на пари, и лицата, групите и организациите, финансиращи тероризма, се възползват от пропуските и различията между националните системи за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма и насочват средствата си към или през юрисдикции със слаби или неефективни правни и институционални рамки. Всичко това прави ефективното противодействие на изпирането на пари и финансирането на тероризма в Република България изключително важно.

Република България носи отговорност, както към собствените си граждани, бизнеси и организации, така и към своите международни партньори. За да изпълнява ролята си на надежден партньор в глобалната финансова система, България следва да гарантира ефективността на системата си за превенция и противодействие на изпирането на пари и финансирането на тероризма. Това може да се постигне единствено чрез сътрудничество между гражданите, бизнеса, техните организации и държавната власт. Бизнесът е първата линия на защита, която си взаимодейства със своите клиенти и гарантира тяхното познаване. Ролята на бизнеса и неговите организации е съществена в превенцията и противодействието на изпирането на пари и финансирането на тероризма и се осъществява чрез инвестиции в персонал, системи и процедури.

С цел осигуряване на ясна посока за развитие, правителството на Република България възприема следната визия за превенция и противодействие на изпирането на пари и финансирането на тероризма:

За постигане на цялостна защита на Република България от изпирането на пари и финансирането на тероризъм, предотвратяване на увреждането на установения в страната правов ред и отношенията с международните партньори на страната, утвърждаване на България като отговорен партньор и насърчаване на икономическия растеж и просперитет, превенцията и противодействието на изпирането на пари и финансирането на тероризма следва да бъдат съвместно усилие на всички компетентни национални органи и институции и представителите на частния сектор, които прилагат мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма.

IV. ЦЕЛ НА СТРАТЕГИЯТА

Основната цел на стратегията е да защити финансовата система на България и сигурността на нейните граждани от престъпления чрез

превенция и противодействие на изпирането на пари и финансирането на тероризма и да насърчи непрекъснатите усилия на националните компетентни органи и институции и на частния сектор за борба с тези явления чрез правилно разпределение на ресурсите в областите с по-висок риск от изпиране на пари и финансиране на тероризъм. Това ще засили съвместните усилия на публичния и частния сектор за ограничаване на достъпа на криминално проявени лица до финансовата система на България и ангажиране на отговорността им за нанесените вреди.

С навлизането на новите технологии и дигитализацията във всички сектори (публичен и частен), Република България се адаптира към динамично променящата се среда и се справя с нови, непознати досега предизвикателства.

V. СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТИ

За постигането на основната цел на стратегията се определят изброените по-долу приоритети. Реализацията на всеки стратегически приоритет е свързана с изпълнението на основни ключови действия. Ключовите действия не са изчерпателно изброени и представляват минималния, задължително необходим набор от действия за постигане на съответния приоритет. При планиране изпълнението на стратегията се насърчава разработването и развитието на ключовите действия в поредица от конкретни практически действия, които в своята съвкупност ще доведат до изпълнение на съответната основна дейност и до постигане на заложения приоритет.

Приоритетите се базират на изготвените през 2023 г. актуализация на Националната оценка на риска от изпиране на пари и финансиране на тероризма (НОР), Оценка на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризъм, свързани с виртуални активи и доставчици на услуги за виртуални активи, и Оценка на рисковете от финансиране на тероризъм в сектора на организациите с нестопанска цел, установените в тях заплахи и уязвимости, свързани с изпирането на пари и финансирането на тероризъм, и необходимостта от предприемане на действия спрямо тях в контекста на ефективното прилагане на Международните стандарти за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма и на пролиферацията (Препоръките на FATF) от 2012 г. на Групата за финансови действия

срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма (Financial Action Task Force /FATF)⁴.

Осигуряването на ефективно прилагане на Международните стандарти за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма и на пролиферацията представлява цялостен държавен приоритет на Република България и липсата на изричен стратегически приоритет, свързан с някой от тях, не означава липса на управленска воля и намерение за осигуряване на съответствие, а е израз на стремежа на настоящата стратегия да се фокусира върху предоставяне на насоки за разрешаване на най-съществените проблеми в областта на превенцията и противодействието на изпирането на пари и финансирането на тероризма.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1: ЕФЕКТИВНО ИДЕНТИФИЦИРАНЕ, РАЗБИРАНЕ И ОЦЕНКА НА РИСКОВЕТЕ ОТ ИЗПИРАНЕ НА ПАРИ И ФИНАНСИРАНЕ НА ТЕРОРИЗМА

Ключови действия:

1. Повишаване на осведомеността и разбирането на задължените лица по чл. 4 от Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП) за рисковете от изпирането на пари и финансирането на тероризма, необходимостта и методите за тяхната оценка, управление и смекчаване с фокус върху секторите и предлаганите от тях продукти и услуги, по отношение на които са установени високи рискове от изпиране на пари и финансирането на тероризма в НОР (обмяна на валута, юридически услуги, сделки с недвижими имоти, счетоводни услуги виртуални активи, сделки с дългови и дялови ценни книжа, сключени на ОТС пазар, продукти за електронни пари и др.);

2. Повишаване на осведомеността и разбирането на задължените лица по чл. 4 от Закона за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП) за рисковете, свързани със „сивата икономика“;

3. Повишаване на осведомеността и разбирането на компетентните национални органи и институции за установените рискове от изпиране на пари и финансиране на тероризма, необходимостта и методите за тяхната оценка, управление и смекчаване;

⁴FATF Recommendations 2012.pdf.coredownload.inline.pdf (fatf-gafi.org)

4. Прилагане на координиран публично-частен подход към управление и смекчаване на рисковете от изпирането на пари и финансирането на тероризма, включително по отношение на организациите с нестопанска цел и дарителите;

5. Регулярен преглед на системите за събиране, анализ и оценка на статистическа информация за целите на оценката на рисковете от изпирането на пари и финансирането на тероризма и (при необходимост) предприемане на действия за тяхното усъвършенстване и автоматизиране;

6. Регулярен преглед на ресурсната обезпеченост на постоянно действащата междуведомствена работна група по чл. 96 от ЗМИП и (при необходимост) предприемане на действия за увеличение на ресурсите ѝ, за да се гарантира своевременното и качествено изпълнение на задачите ѝ по актуализиране на оценката на рисковете и за изпълнение на другите ѝ задачи, съгласно чл. 96, ал. 1 от ЗМИП.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 2: ЕФЕКТИВНО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ ПУБЛИЧНИЯ И ЧАСТНИЯ СЕКТОР

Ключови действия:

1. Предприемане на координирани и/или съвместни действия между българското финансово-разузнавателно звено и органите за надзор за разработването и/или запознаване на задължените лица по чл. 4 от ЗМИП с вече разработени насоки, методически указания, типологии и други документи, насочени към подпомагане разбирането на установените рискове от изпиране на пари и финансиране на тероризма с фокус върху възможната злоупотреба с юридически лица и други правни образувания (по отношение на дружествата с ограничена отговорност, акционерните дружества, дружествата с чуждестранно участие и сложни корпоративни структури и прикриване на действителната собственост и др.), преводи по платежна сметка, налични парични преводи, използване на пари в брой, сделки с недвижими имоти, изпиране на пари чрез търговска дейност, участие на видни политически личности и свързани с тях лица, възможни корупционни практики и злоупотреби с публични средства и средства от еврофондове, заплахи, свързани с основни предикатни престъпления (корупция, организирана престъпност, трафик на хора и сексуална експлоатация, трафик на наркотици, данъчни престъпления, измами и др.)

2. Предприемане на координирани и/или съвместни действия между българското финансово-разузнавателно звено, органите за надзор, представители на задължените лица по чл. 4 от ЗМИП и техните браншови и професионални организации (с фокус върху секторите на обменните бюра, лицата, предоставящи юридически услуги, посредниците при сделки с недвижими имоти, лицата, предоставящи счетоводни услуги, доставчици на услуги за виртуални активи, инвестиционни посредници, институции за електронни пари и др.) за организиране на обучения, семинари, дискусии и други форуми за обсъждане на:

2.1. изискванията на превантивното законодателство срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма, установени проблеми при прилагането и анализ на констатациите от контролната дейност;

2.2. установените типологии за изпиране на пари и финансиране на тероризма и индикатори за разпознаване на съмнителни сделки, операции или клиенти;

2.3. установени рискове от изпиране на пари и финансиране на тероризма и мерките за тяхното управление и смекчаване.

3. Проучване на възможностите за участие на браншовите организации на задължените лица от секторите на нефинансовите бизнеси и професии в наблюдението на изпълнението на мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма от страна на техните членове;

4. Проучване на възможностите за създаване и поддържане на публичен списък с видни политически личности;

5. Повишаване на осведомеността и разбирането на компетентните национални органи и институции, както и частния сектор по отношение на видовете правни субекти и свързаните с тях рискове от изпиране на пари с акцент върху дружествата с ограничена отговорност, едноличните дружества с ограничена отговорност (ООД и ЕООД) и чуждестранните юридически лица;

6. Засилване на информационните кампании, насочващи вниманието върху предпазване от предоставянето на данни в интернет, както и риска от участие в изпиране на пари при регистриране/предоставяне на сметка за прехвърляне на средства, собственост на друго физическо /юридическо лице.

7. Проучване на възможността за създаване на координационен съвет/механизъм, съставен от представители на българското финансово-

разузнавателно звено, органите за надзор, представители на задължените лица по чл. 4 от ЗМИП и техни браншови и професионални организации, чрез който да се подобри диалогът между представителите на публичния и частния сектор в сферата на превенцията на изпирането на пари и финансирането на тероризма.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 3: ОСИГУРЯВАНЕ НА ПРАВОМОЩИЯ, АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ И ИНСТРУМЕНТИ НА ОРГАНИТЕ И ИНСТИТУЦИИТЕ, АНГАЖИРАНИ С ПРЕВЕНЦИЯТА И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕТО НА ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ И ФИНАНСИРАНЕТО НА ТЕРОРИЗМА

Ключови действия:

1. Преглед на действащата нормативна рамка, регламентираща правомощията на органите, ангажирани с разкриване и разследване на изпирането на пари и финансирането на тероризма и при необходимост предприемане на действия за нейното изменение и/или предприемане на други действия за преодоляване на възможно дублиране на функции и правомощия/или предприемане на други действия за преодоляване на слабостите, установени в Доклада за Република България от Пети оценителен кръг на Комитета MONEYVAL към Съвета на Европа;

2. Преглед на нормативната рамка, регламентираща разследването и наказателното преследване на изпирането на пари и финансирането на тероризма, и конфискацията и предприемане на действия за нейното изменение и/или предприемане на други действия за преодоляване на слабостите, установени в Доклада за Република България от Пети оценителен кръг на Комитета MONEYVAL към Съвета на Европа;

3. Преглед на ефективността на режима за поддържане на информация в централизираните регистри за действителните собственици на юридическите лица и други правни образувания и при необходимост предприемане на действия за промяна в нормативната рамка и/или въвеждане на други мерки от организационен или друг характер за гарантиране наличието на пълна, точна и актуална информация;

4. Повишаване на административните ресурси на компетентните органи и институции, ангажирани с дейностите по оценка на рисковете от изпирането на пари и финансирането на тероризма, основан на риска контрол за спазване на превантивното законодателство срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма, поддържане на регистри,

съдържащи информация за действителната собственост, получаване, анализ и обмен на финансово-разузнавателна информация, разкриване и разследване на изпиране на пари и финансиране на тероризъм, целеви финансови санкции за финансиране на тероризъм, конфискация и управление на отнето имущество, и други дейности, свързани с ефективността на националната система за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма;

5. Допълнително повишаване на квалификацията на служителите, ангажирани с оценка на рисковете от изпирането на пари и финансирането на тероризма, основан на риска контрол за спазване на превантивното законодателство срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма, поддържане на регистри, съдържащи информация за действителната собственост, получаване, анализ и обмен на финансово-разузнавателна информация, разкриване и разследване на изпиране на пари и финансиране на тероризъм, целеви финансови санкции за финансиране на тероризъм, конфискация и управление на отнето имущество, и други дейности, свързани с ефективността на националната система за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма;

6. Въвеждане и/или повишаване на вече въведената специализация на оперативните и разследващите органи в сферата на противодействието на изпирането на пари и финансирането на тероризма, конфискацията и управлението на отнето имущество;

7. Въвеждане и/или повишаване на вече въведената специализация на оперативните и разследващите органи в сферата на противодействието на основните предикатни престъпления, в т.ч. трафик на хора с цел сексуална или трудова експлоатация, трафик на наркотици, измами, престъпления, свързани с движението на миграционните потоци и др., и повишаване на квалификацията на служителите за проследяване на финансовия аспект на тези престъпления;

8. Преглед и актуализиране (при необходимост) на процедурите, прилагани от специализираните служби, работещи в сферата на незаконната миграция с оглед потенциалната връзка на миграцията с финансирането на тероризъм.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 4: ПОДКРЕПА НА ТЕХНОЛОГИЧНИТЕ ИНОВАЦИИ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА ТЕХНОЛОГИЧНИТЕ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ И ФИНАНСИРАНЕТО НА ТЕРОРИЗМА

Ключови действия:

1. Повишаване на техническите ресурси на компетентните органи и институции за използване на предимствата на технологичните иновации за събиране, анализ и оценка на рисковете от изпирането на пари и финансирането на тероризма, основан на риска контрол за спазване на превантивното законодателство срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма, поддържане на регистри, съдържащи информация за действителната собственост, получаване, анализ и обмен на финансово-разузнавателна информация, разкриване и разследване на изпиране на пари и финансиране на тероризъм, целеви финансови санкции за финансиране на тероризъм, конфискация и управление на отнето имущество, и други дейности, свързани с ефективността на националната система за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма;

2. Преглед на режима на достъп до местни и национални регистри, осигурен на органите и институциите, ангажирани с превенция и противодействие на изпирането на пари и финансирането на тероризма и (при необходимост) предприемане на действия за неговото оптимизиране и автоматизиране съобразно съответната компетентност.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 5: ЕФЕКТИВНО ПРИЛАГАНЕ НА ОСНОВАН НА РИСКА ПОДХОД В КОНТРОЛНАТА ДЕЙНОСТ ПО ПРИЛАГАНЕТО НА МЕРКИТЕ СРЕЩУ ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ И ФИНАНСИРАНЕТО НА ТЕРОРИЗМА

Ключови действия:

1. Преглед на ресурсната обезпеченост на органите, ангажирани с упражняването на контрол по прилагането на мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма, и предприемане на действия за увеличение на ресурсите им (при необходимост);

2. Преглед на наличните наръчници, методологии и други документи, регламентиращи прилагането на основан на риска подход в контролната дейност по прилагането на мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма, и (при необходимост) предприемане на действия за тяхното усъвършенстване и/или разработване и приемане на нови такива;

3. Преглед на системите за събиране, анализ и оценка на статистическа информация за целите на прилагането на основан на риска подход в контролната дейност по прилагането на мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма и предприемане на действия за тяхното усъвършенстване и автоматизиране;

4. Гарантиране на качеството и регулярността на обмена на информация между отделните контролни органи по прилагането на мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма и съгласуваност на предприеманите контролни действия от тези органи;

5. Извършване на регулярен анализ на установяваните нарушения на превантивното законодателство срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма и на възпиращото въздействие на налаганите административни наказания и принудителни административни мерки и предприемане на последващи действия;

6. Извършване на регулярна база на анализ на практиката на съда по делата, образувани по жалби срещу издадени наказателни постановления за нарушения на превантивното законодателство срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма и предприемане на последващи действия;

7. Своевременно актуализиране на публикуваната информация за влезли в сила актове за прилагане на предвидените в превантивното законодателство срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма принудителни административни мерки и наказателни постановления, с които са наложени наказания за нарушения на това законодателство;

8. Разпределение на надзорните ресурси в зависимост от установените нива на риск в съответните сектори и на ниво задължено лице.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 6: ЕФЕКТИВНА МЕЖДУВЕДОМСТВЕНА КООРДИНАЦИЯ И СЪТРУДНИЧЕСТВО

Ключови действия:

1. Обсъждане в рамките на Съвета за координация и сътрудничество, създаден с ПМС № 101 от 2023 г., на възможностите за разработване и провеждане съвместно между органите на съдебната власт и други компетентни органи и институции на специализирани обучения с теоретична и практическа насоченост на служителите на органите и институциите, ангажирани с превенцията и противодействието на изпирането на пари и финансирането на тероризма;

2. Обсъждане в рамките на Съвета за координация и сътрудничество, създаден с ПМС № 101 от 2023 г., на възможностите за съвместно, между органите на съдебната власт и други компетентни органи и институции, развиване на специализацията на оперативните и разследващите органи, както и експертния капацитет и възможностите за допълнителна квалификация на служителите;

3. Обсъждане в рамките на Съвета за координация и сътрудничество, създаден с ПМС № 101 от 2023 г., на възможностите за разработване и прилагане на методологически системи за осигуряване на адекватност и възпиращо действие на административните и наказателни санкции;

4. Анализ на необходимостта от повече информационни кампании за превенция на риска от въвличане в трафик на хора, организиране и провеждане на такива;

5. Анализ на необходимостта от повече информационни кампании на риска от трудова експлоатация, организиране и провеждане на такива.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 7: ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА РЕГУЛАТОРНИТЕ ПРОПУСКИ В НАЦИОНАЛНАТА СИСТЕМА ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ И ФИНАНСИРАНЕТО НА ТЕРОРИЗМА

Ключови действия:

1. Въвеждане на изискване за регистрация или лицензиране и/или допълнителна регулация в секторите на задължени лица от чл. 4 по ЗМИП, по отношение на които е установена такава необходимост при оценката на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма или в оценителни доклади на международни организации с компетентност в сферата на превенцията и предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма, включително секторите на виртуалните

активи, посредничество при сделки с недвижими имоти, услугите по регистрация и управление на дружества, предоставянето по занятие на достъп до депозитни касети в обществени трезори (извън кредитни институции) и др.;

2. Упражняване на контрол за изпълнение на изискванията за лицензиране, вписване и регистрация за извършване на дейностите, попадащи в обхвата на чл. 4 от ЗМИП, и за изпълнение на изискванията за предоставяне на съответния регистър на документи и информация, вкл. по отношение на новосъздадени регистри;

3. Преглед на законодателството в областта на обществените поръчки и при необходимост неговото актуализиране с оглед повишаване контрола върху изпълнението на обществените поръчки и разходването на съответните публични средства;

4. Преглед на законодателството в областта на контрола на парични средства, пренасяни през границите на страната, и при необходимост неговото актуализиране с оглед подобряване на ефективността и въвеждане на адекватни мерки за засилване на ролята на митническите органи в борбата срещу изпирането на пари, финансирането на тероризъм и други незаконни дейности чрез определяне на ясна процедура за временно задържане на парични средства и предприемане на последващи действия;

5. Проучване на нормативната уредба и практиката по нейното прилагане в други държави по отношение на наличието или липсата на допълнителни изисквания спрямо дружества с минимален капитал и въведените системи за контрол и противодействие на злоупотреба с такива дружества за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 8: МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Ключови действия:

1. Осигуряване на достъп и обмен на информация с международни регистърни системи, регистри на държави членки и трети държави с цел осъществяване на взаимодействие в областта на комплексната проверка на клиенти, установяването на действителни собственици, произход на средства и източници на имуществено състояние, както и информация относно наложени целеви финансови санкции за финансиране на тероризъм;

2. Осигуряване на незабавна актуализация на информацията за целеви финансови санкции за финансиране на тероризъм на ниво държава, за да бъде от полза за частния сектор и държавни органи и институции;

3. Проучване на опита на други държави членки и трети държави в областта на прилагането на финансовите санкционни режими;

4. Участие в регионални и национални инициативи за изграждане на капацитет и обмяна на най-добри практики в областта на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма в сътрудничество с други международни организации и органи;

5. Осигуряване на адекватен технически капацитет за навременно и ефективно международно сътрудничество;

6. Преглед на наличните процедури и правила, регламентиращи реда за приоритизиране на получаваните и изпращаните молби за международен обмен и (при необходимост) предприемане на действия за тяхното усъвършенстване и/или разработване и приемане на нови такива, и осигуряване на ефективното им прилагане.

VI. СИСТЕМА ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ И ФИНАНСИРАНЕТО НА ТЕРОРИЗМА. УЧАСТНИЦИ

Превенцията и противодействието на изпирането на пари и финансирането на тероризма е съвместно усилие, което изисква координация между компетентните държавни органи и институции, ангажирани в борбата срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма, и публичния и частния сектор.

Системата за противодействие на изпирането на пари и финансирането на тероризма е функционално обединение на участници от различни структури на публичния и частния сектор, насочено към постигането на единна общодържавна цел и се състои от:

VI.1. ПУБЛИЧЕН СЕКТОР

1. Финансово-разузнавателно звено на Република България – специализирана административна дирекция „Финансово разузнаване” при Държавна агенция „Национална сигурност“ (САД ФР – ДАНС) получава, съхранява, проучва, анализира и разкрива получената при спазване на реда и условията на ЗМИП и ЗМФТ информация. САД ФР – ДАНС упражнява и

контрол за спазване изискванията на ЗМИП, ЗМФТ и актовете по прилагането им от страна на задължените субекти по чл. 4 от ЗМИП;

2. Министерство на вътрешните работи (МВР) – дейността на МВР е насочена към защита на правата и свободите на гражданите, противодействие на престъпността, защита на националната сигурност, опазване на обществения ред и пожарна безопасност и защита на населението. МВР се състои от няколко главни дирекции, измежду които Главна дирекция „Национална полиция“ и Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“, сред чиито отговорности са разследване на изпирането на пари, на свързани предикатни престъпления и на финансиране на тероризъм. Дирекция „Международно оперативно сътрудничество“ на МВР е структура на МВР за организиране и координиране на международния обмен на оперативна информация, за координиране и методическо подпомагане на международното оперативно взаимодействие и за осъществяване на екстрадиция, предаване и трансфер на лица (чл. 43а, ал. 3 от Закона за МВР). Дирекцията е националната контактна точка в контекста на Международната организация на криминалната полиция (ИНТЕРПОЛ), на Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (ЕВРОПОЛ), на Европейската система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) и Шенгенската информационна система (ШИС), и действа като Национално централно бюро ИНТЕРПОЛ, Национално звено ЕВРОПОЛ, Национално звено ETIAS и Бюро „СИРЕНЕ“.

3. Прокуратурата на Република България – Прокуратурата следи за спазване на законността, като ръководи разследването и упражнява надзор за законосъобразното му провеждане; привлича към отговорност лицата, които са извършили престъпления, и поддържа обвинението по наказателни дела от общ характер, както и упражнява надзор при изпълнение на наказателните и други принудителни мерки. В компетентността на прокуратурата е и да предприема действия за отмяна на незаконосъобразни актове, както и да участва в граждански и административни дела в предвидените със закон случаи.

4. Българска народна банка (БНБ) е централната банка на Република България. Независимостта на БНБ е гарантирана от закона за Българската народна банка. Нейната основна цел е поддържане на ценовата стабилност, чрез осигуряване на стабилността на националната парична единица и провеждане на парична политика. БНБ е оправомощена от Закона за кредитните институции (ЗКИ) да осъществява надзор върху банките, с оглед поддържане на стабилността на банковата система и

предотвратяване на използването им за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма. БНБ в съответствие с изискванията на Закона за платежните услуги и платежните системи (ЗПУПС) и актовете по неговото прилагане, осъществява платежен надзор и върху дейността на доставчиците на платежни услуги (ДПУ) и издателите на електронни пари в страната: банки и клонове на банки, лицензирани от БНБ, платежни институции (ПИ) и дружества за електронни пари (ДЕП), лицензирани от БНБ и техните регистрирани представители на територията на Република България; платежни институции и дружества за електронни пари, лицензирани в други държави членки, осъществяващи дейност чрез клонове или чрез представители на територията на Република България. БНБ, заедно със САД ФР – ДАНС, осъществява контрол над тези институции за спазване изискванията на ЗМИП, ЗМФТ и актовете по прилагането им.

5. Комисия за финансов надзор (КФН) –извършва надзор за целите на противодействието на изпирането на пари и финансирането на тероризма върху: застрахователи и застрахователни посредници, когато извършват дейност по един или повече от класовете застраховки по раздел I на приложение № 1 към Кодекса за застраховането; инвестиционните посредници; колективните инвестиционни схеми и другите предприятия за колективно инвестиране; управляващите дружества; лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове и пенсионноосигурителните дружества. КФН, заедно със САД ФР – ДАНС, осъществява контрол над тези институции за спазване изискванията на ЗМИП, ЗМФТ и актовете по прилагането им.

6. Национална агенция за приходите (НАП) – НАП е специализиран държавен орган към министъра на финансите за установяване, обезпечаване и събиране на публични вземания и определени със закон частни държавни вземания. Съгласно Валутния закон по отношение на обменните бюра на НАП са вменени функции по регистрация и упражняване на контрол спрямо дейността им. С изменение на Закона за хазарта, ДВ брой 69 от 04.08.2020 г. законодателят вмени държавният надзор в областта на хазарта и свързаните с него дейности да се осъществява от изпълнителния директор на НАП или упълномощен от него заместник изпълнителен директор, като съответно ЗМИП определя НАП като надзорен орган. НАП, заедно със САД ФР – ДАНС, осъществява контрол над тези две категории задължени лица по смисъла на чл. 4 от ЗМИП за спазване изискванията на ЗМИП, ЗМФТ и актовете по

прилагането им. Ако при осъществяване на надзорната си дейност, органите по приходите в НАП, установят факти и обстоятелства, които може да са свързани с изпиране на пари, незабавно следва да уведомят САД ФР – ДАНС.

7. Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) отговаря за лицензирането на операторите на пощенски услуги, които извършват пощенски парични преводи.

8. Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС) и нейните специализирани дирекции осъществяват функции по проследяване, разкриване, противодействие и превенция на замисляни, подготвени или извършвани заплахи за националната сигурност. Тези дейности включват, освен това, защита на финансовата сигурност (осъществявана от съответната специализирана дирекция), а също и разкриване, предотвратяване и пресичане на опити за терористична дейност и финансиране и подпомагане на тероризма в България (осъществявана от съответната специализирана дирекция).

9. Националният контратерористичен център (НКТЦ), находящ се в Държавна агенция „Национална сигурност“ има водеща координационна роля в противодействието на тероризма и неговото финансиране. НКТЦ е унифицирана национална платформа за координиране на действията на компетентните български власти в областта на противодействието на тероризма, насилствения екстремизъм и радикализация, включително и чрез събиране и обработка на информация за идентифициране на лица и организации, свързани с тероризма. НКТЦ осигурява необходимата информация за разкриване, противодействие и неутрализиране на терористични заплахи в непрекъснат режим 24/7, на всички действащи структури от сектора на сигурността и обществения ред на страната. Целта на НКТЦ е да подпомага координираното управление на националните ресурси за повишаване на ефективността на националната система за противодействие на тероризма.

10. Комисия за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (КПКОНПИ) е независим специализиран постоянно действащ държавен орган, създаден в съответствие със Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество. Тя е правоприемник на Комисията за отнемане на незаконно придобитото имущество (КОНПИ). КПКОНПИ се отчита за своята дейност пред Народното събрание. Основната задача на

КПКОНПИ е осъществяване на политиката по противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество

11. Министерство на външните работи (МВнР) е компетентният орган, който ръководи, координира и контролира осъществяването на външната политика и международната дейност на Република България. МВнР координира международното сътрудничество и участва в подготовката, сключването и изпълнението на международните договори, по които България е страна. На национално ниво, компетентният орган отговаря за предлагане на лица или организации на съответните комитети на ООН е МВнР, след одобрение от Министерски съвет на предложените от ДАНС и МВР лица или организации . Дирекция „ООН и глобални въпроси“ на МВнР следи за изпълнението на резолюциите на Съвета за сигурност на ООН, с които се налагат санкции във връзка с опазването на международния мир и сигурност. МВнР осъществява политическата координация по прилагането от съответните компетентни органи на Р България на санкциите на Съвета за сигурност на ООН по отношение борбата с тероризма и финансирането на тероризма.

12. Министерство на финансите (МФ) –отговаря за изготвянето и изпълнението на бюджета, както и на фискалната и финансова политика на Република България.

13. Агенция „Митници“ (АМ) е централизирана административна структура към министъра на финансите. Митническите органи, в рамките на своята компетентност анализират, прогнозироват и предлагат решения и мерки за еднакво прилагане на правото на Европейския съюз и на националното законодателство с оглед на повишаване на приходите в бюджета, гарантиране сигурност и безопасност на границите, защита на финансовите интереси на Европейския съюз и националните финансови интереси, защита от нелоялна и незаконна търговия и улесняване на законната търговия. Осъществяват митнически контрол на лицата и превозните средства, както и стоките, които се пренасят или превозват от тях, при влизане и напускане на митническата територия на Съюза през граничните контролно-пропускателни пунктове, както и митнически надзор и контрол на територията на Република България. С цел предотвратяване и разкриване на случаи за изпиране на пари и финансиране на тероризъм, както и ограничаване движенията на парични средства за незаконни цели, които могат да представляват заплаха за финансовата система и вътрешния пазар, се извършва контрол при пренасянето им през държавната граница на страната. Митническите органи водят разследване и осъществяват оперативно-издирвателна

дейност за предотвратяване, разкриване и документиране на престъпления по чл. 234, 242, 242а и 251 от Наказателния кодекс и по чл. 255 от Наказателния кодекс по отношение на задължения за ДДС от внос и акцизи. Митническите органи са задължени да предоставят информация на САД ФР – ДАНС незабавно, ако при осъществяване на законоустановените си функции установят факти и обстоятелства, които могат да са свързани с изпиране на пари и финансиране на тероризъм.

14. Министерство на правосъдието (МП) е свързващото звено между изпълнителната и съдебната власт. Ръководи разработването на нови нормативни актове, свързани със съдебната система, и предоставя становища по нормативни актове, изготвени от други държавни органи.

Агенция по вписванията (АВ) е структура към министъра на правосъдието, отговаряща за администрирането на Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, Регистър БУЛСТАТ, Имотен регистър, Централен регистър на особените залози и Регистър на имуществените отношения на съпрузите. След влизане в сила на приетия през 2018 г. изцяло нов ЗМИП, с който в българското законодателство бяха въведени изискванията на Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 година за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, в поддържаните от АВ Търговски регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел и Регистър БУЛСТАТ се вписват обстоятелствата за действителните собственици на юридическите лица и други правни образувания. АВ има и контролни функции за спазване изискванията за заявяване на вписване на тези данни от юридическите лица и други правни образувания.

VI.2. ЧАСТЕН СЕКТОР

1. Задължени лица по чл. 4 от ЗМИП, в т.ч. както представители на финансовия сектор, така и представители на нефинансовите бизнеси и професии;

2. Браншови организации на задължените лица по чл. 4 от ЗМИП;

3. Професионални организации на задължените лица по чл. 4 от ЗМИП.

VII. ИЗПЪЛНЕНИЕ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА НАЦИОНАЛНАТА СТРАТЕГИЯ

За целите на изпълнението на настоящата национална стратегия се приема национален план за действие, в който се формулират индикатори за измерване изпълнението на заложените в нея приоритети. В плана за действие се посочват конкретни дейности, срокове, отговорните органи и институции и необходимите ресурси, включително финансови. Първият посочен държавен орган съгласно колоната „Отговорна институция“ има инициативата да започне процеса на изпълнение или да изпълнява съответните дейности в настоящия план за действие, както и да отчита изпълнението им.

VIII. МЕХАНИЗЪМ ЗА КОНТРОЛ

Съветът за координация и сътрудничество, създаден с ПМС № 101 от 2023 г. ще осъществява цялостно наблюдение и контрол по изпълнението на националния план за действие на настоящата стратегия. Наблюдението на изпълнението на стратегията се извършва в рамките на заседанията на Съвета за координация и сътрудничество, на базата на отчетите по плана за действие. В рамките на правомощията на Съвета и въз основа на изводите от тази дейност ще се изработват при необходимост предложения за законови и организационни промени, както и ще се подпомага формулирането на текущите политики.

Изпълнените дейности от съответните ведомства се отразяват в ежегоден доклад, който Съветът приема на заседание и представя в Министерски съвет за отчитане изпълнението на националния план.